

30/06/2024

077-5006206

052-6885006

נוער בפלילים - מהו גיל האחריות הפלילית בישראל?

כמות האירועים הפליליים בהם משתתפים בני נוער עולים מידי שנה ביניהם נכללים עבירות אלימות, מין, סמים ועוד. מתוך הבנה שנערים מתחת לגיל שמונה עשרה טרם גיבשו את אישיותם ותהליך קבלת ההחלטות שלהם אינו בוגר דיו, ניתן להם יחס שונה ומקל על ידי רשויות החוק והאכיפה, אשר דוגלות בצורך לשקם ולטפל בנער העבריין, יותר מאשר להענישו. גישה זו מבוססת על חוק העונשין לפיו אדם יעמוד לדין פלילי רק במידה ונחשב ככשיר לכך אשר מסוגל לשאת באחריות פלילית. עו"ד אסף דוק מסביר במאמר הבא מהו הגיל בו נער או נערה נושאים באחריות פלילית ומהן הזכויות המגיעות לקטין שנחקר או נעצר.

חלק מהקריטריונים הנוגעים לכשירות פלילית הינם בגרות ושפיות הדעת. על יסוד זה, מבוססת הגישה הבאה להקל על קטינים בכל הקשור לדין הפלילי.

האם וכיצד בני נוער עומדים למשפט, ומהו הגיל בו הם נושאים באחריות פלילית?

על פי חוק העונשין, רק נער שמלאו לו 12 שנים נושא באחריות פלילית. נער מתחת לגיל 12, לא נושא באחריות פלילית ולא קיימת אפשרות להגשת כתב אישום נגדו, גם בעבירות חמורות. למרות שלא ניתן להעניש ילד מתחת לגיל שתיים עשרה, ואף לא להטיל את האחריות הפלילית על הוריו, ניתן להעניש את הורי הילד באמצעות תשלום פיצויים לנפגע העבירה ובהוצאות המשפט.

בנוסף, קטינים שכבר מלאו להם 12 שנים ייהנו ממספר הקלות ייחודיות בהליך הפלילי: תקופות ההתיישנות על העבירות שבוצעו על ידי קטין יהיו קצרות יותר לעומת נאשם בגיר. ניתן להגיש כתב אישום כנגד קטין עד 12 חודשים לכל היותר מהיום בו בוצעה העבירה, מלבד במקרים חריגים ובקבלת אישור של היועץ המשפטי לממשלה. כמו כן, קטינים מתחת לגיל 18 נשפטים בבית משפט לנוער, אשר שם את הדגש על שיקום וטיפול בנער, על חשבון מיצוי הענישה כנגדו.

מה ההבדל בין גיל 12 לגיל 14 מבחינת מערכת המשפט?

למרות שמגיל 12 נושא הנער באחריות פלילית על מעשיו, גם אז, לא ניתן לעצור אותו ללא צו מטעם בית משפט, ואי אפשר להענישו בעונש הכולל מאסר בפועל. כמו כן, עד גיל 13, אין זה אפשרי להעמידו לדין ללא חוות דעת מטעם שירות המבחן.

מגיל 14 ומעלה קיימת האפשרות לשים קטין במעצר של 24 שעות גם מבלי לקבל צו שופט, ואף להאריך את תקופת המעצר עד לכדי 20 ימים במצטבר, טרם הגשת כתב אישום.

מהן הזכויות המגיעות לקטין שנחקר או נעצר?

חוק הנוער, המתייחס לדרכי שפיטה, הענשה ודרכי טיפול בעבריינות נוער, מגדיר מהן הזכויות של קטין אל מול רשויות האכיפה, בעת מעצרו. כך, קיימות מגבלות מחמירות בכל הנוגע למעצר קטין. ביניהן: אסור לעצור קטין בבית הספר או במקום בו הקטין עובד, וניתן לבצע את מעצר הקטין רק בשעות היום. על השוטרים להיות לבושים בלבוש אזרחי, כשהרכב המשמש אותם אינו נראה כניידת משטרה. עליהם להימנע בשימוש באזיקים ולא לעורר תשומת לב מיותרת. במידה ויש צורך לזמן קטין לחקירה משטרתית, הדבר יבוצע אך ורק באמצעות ההורים, ובמידה והקטין מתחת לגיל ארבע עשרה, החקירה עצמה תתקיים רק בנוכחות ההורה.

30/06/2024

077-5006206

052-6885006

במידה ואתם או יקירכם הקטין עומד בפני הליכים פליליים פנו ללא דיחוי להתייעצות עם עו"ד פלילי המתמחה בייצוג קטינים ובני נוער בטלפון **052-6885006** או צרו עימנו קשר דרך האתר ונשמח לסייע ולהציע לכם מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדכם. סודיות מלאה מובטחת.